

Товстюк К. І.
студентка СП-11 ФСП НТУУ «КПІ»
науковий керівник: **Борець Л.В.**
доцент ФСП НТУУ «КПІ», к.ю.н., доцент

УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ - ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ІНОЗЕМЦЯМИ

Діти — це майбутнє кожної держави. Саме тому у національному праві будь якої країни приділяється велика увага правовому статусу дитини. Міжнародна співпраця у цій галузі спрямована на створення необхідних умов для гідного життя та всебічного розвитку дітей, результатом якої стала Конвенція ООН про Права Дитини від 20 листопада 1989 року, яку Україна ратифікувала у 1991 році [3]. У нашій державі це питання також регулюється нормами Цивільно-процесуального і Сімейного Кодексів.

Наприкінці 2013 року Уповноважений Президента України з Прав Дитини Юрій Павленко під час зустрічі з представниками посольств по питанням захисту прав українських дітей, які були усиновлені громадянами іноземних держав і проживають закордоном повідомив, що на даний час за межами України живуть 21 347 усиновлених іноземцями дітей. На сьогоднішній день на території США проживає 8225 дітей українського походження, в Італії — 6212, в Іспанії — 3121, а в Ізраїлі — 907. Дана інформація міститься у Звіті Уповноваженого Президента України з Прав Дитини про проведену роботу в першому півріччі 2013 року [4].

Взагалі, усиновлення – це прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина, що здійснене на підставі рішення суду [2, с. 73].

Законодавство України містить загальні підстави (гл. 18 СКУ) для усиновлення дитини, що є громадянином України іноземцями. Згідно цих норм, іноземці можуть усиновити дитину, яка є громадянином нашої держави, якщо вона перебуває не менше 1 року на обліку в урядовому органі державного управління з усиновлення. Але, якщо дитина страждає на хворобу, яка внесена до спеціального переліку, який затверджений Міністерством здоров'я України чи особа, яка бажає усиновити дитину є її родичем, то дана процедура може бути здійсненна до спливу цього строку.

Аналіз чинного законодавства України дає змогу назвати фактори, які впливають на першочергове право на усиновлення дитини іноземцями. Перш за все, таке право мають іноземці, які є родичами дитини — громадянина України. Також, першочергове право мають громадяни тієї держави, з якою Україною було укладено договір про надання правової допомоги. Важливою умовою є і те, що на усиновлення іноземцями дитини необхідна згода урядового органу державного управління з усиновлення та захисту прав дитини. До того ж, усиновлення можливе за умови забезпечення для дитини обсягу прав не меншого, ніж це передбачає законодавство України.

Усиновлення дитини — громадянина України іноземцями є досить складною і довготривалою процедурою. Іноземці, що виявили бажання усиновити дитину в Україні мають звернутися до Центру усиновлення про взяття їх на облік кандидатів в усиновителі, де їм видається направлення до певного дитячого закладу для знайомства з дитиною і встановлення необхідних контактів. Також, вони мають надати певні документи — висновок кандидата в усиновителі, що видається компетентним органом держави проживання; дозвіл на постійне місце проживання в державі усиновителів; довідки про доходи, медичний стан здоров'я; відомості про кандидата компетентного органу і т.д. [1, с. 116].

Але, усиновлення має ряд негативних моментів. На сьогоднішній день виникає багато питань про доцільність усиновлення громадян України іноземцями. Існує думка, що на такі дії має бути введено мораторій, аргументуючи це тим, що після усиновлення Україна не може контролювати подальшу долю усиновлених дітей. У 2009 році у Верховній Раді України пролунала така пропозиція, але вона не була підтримана. Проте, внаслідок цього було прийнято зміни до Сімейного і Цивільного Кодексів, які унеможливили усиновлення дитини особами, які не перебувають у шлюбі (окрім родичів).

Велике занепокоєння також викликають відомі випадки, коли над дітьми знущалися. Нещодавнім прикладом, який набув широко розголосу у 2013 році є справа Льва Дзюби, громадянина США, котрий усиновив трьох дітей з України і жорстоко поведився з ними. Проти нього і його двох сестер відкрито кримінальну справу [5].

Важливо, також, і удосконалити законодавче регулювання цієї сфери. Усунення колізій, ширше тлумачення понять, створення необхідних норм, які б охоплювали цей інститут сприятиме збереженню прав дитини і забезпечуватиме її повноцінний розвиток.

Отже, усиновлення — важливий елемент суспільного життя, оскільки він передбачає забезпечення для дитини — сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування необхідних умов для життя і всебічного розвитку. Особливо важливою складовою є усиновлення іноземними громадянами, адже воно потребує як внутрішнього закріплення у нормативних актах, так і зовнішніх норм, які б регулювали такі правовідносини на міжнародному рівні. Доля дитини — це доля майбутнього країни, саме тому держава зобов'язана забезпечити для них усі необхідні умови життя і розвитку.

Список використаних джерел:

1. Цивільно-процесуальний Кодекс України. – К. : ПАЛИВОДА, 2013. – с.116.
2. Сімейний Кодекс України. - К. : ПАЛИВОДА, 2013. – с. 73.

3. Конвенція ООН про Права Дитини від 20.11.1989 року [Електронний ресурс] - Режим доступу :
http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021 – Назва з екрану.

4. Звіт Уповноваженого Президента України з Прав Дитини про проведену роботу в I півріччі 2013р. [Електронний ресурс] - Режим доступу :
<http://www.president.gov.ua/news/29367.html> - Назва з екрану.

5. США: у знуванні над сиротами з України звинувачують прийомного батька від 22.08.2013 [Електронний ресурс] - Режим доступу :
<http://ukrainian.voanews.com/content/tv-ukraine-us-adoption/1735037.html> – Назва з екрану.